

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului.

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . 530 Lei</p> <p>Parohiile cl. II. și particulari . . 400 Lei</p> <p>Parohiile cl. III. și subclasă . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <hr/> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiilor:</p> <p>DUPĂ TARIFILE STABILITE DE CONSILIUL EPARHIAL</p> <p style="text-align: center;">◀▶</p>
--	---	--

Viața lăuntrică a Preotului.

Nu există interpretare mai superioară a rostului vieții cuiva, decât dăruirea sa integrală slujirii exclusive a lui Dumnezeu. A urma chemării vocației și a intra în sacerdoțiu, este semnul unei înalte conștiințe, a unui angajament formal în fața lui Dumnezeu și a oamenilor de a te strădui, cu vreme și fără vreme, spre a fi — după cuvântul Mântuitorului — cu adevărat „sarea pământului” și „lumina lumii”.

Preot, adică „chivernisitor al tainelor lui Dumnezeu”, este tot cu ceea ce Mântuitorului poate învrednici mai deosebit pe un muritor. De aceea din această cerească cinstire rezultă pentru preot îndatoriri cari depășesc pe cele ale îngerilor și înfricoșează pe simplii credincioși. Aceste supreme îndatoriri sunt cuprinse într-o îndoită grijă: grija de mântuirea personală și grija pentru mântuirea credincioșilor ce i-au fost încredințați spre păstorire. Inge-mânarea acestor două griji este atât de totală, încât pentru atingerea țintei comune — mântuirea — ele se condiționează reciproc aproape integral. Un preot care-și neglijează propria sa viață duhovnicească, nu va putea nici când asigura sănătatea spirituală a credincioșilor săi. Cine nu tremură pentru mântuirea sa personală, va rămâne indiferent față de imperativul mântuirii aproapelui. Lipsa de sensibilitate față de poruncile cari condiționează seninul vieții tale veșnice, te face insensibil față de veșnicia de lumină ce trebuie s'o asiguri credincioșilor tăi. Moartea spirituală a preotului primejduiește învierea spre eternă bucurie a obștei credincioase.

Preotul este lumina învierii, ce trebuie să lumineze tuturor. Iar dacă această lumină nu se aprinde din flăcările de credință ale preotului,

de unde vor lua lumină, cei ce răspund la chemarea: „Veniți de luați lumină”?

Preotul — în viața spirituală a credincioșilor — trebuie să fie agentul lucrător al cerului, drum sigur spre împărăția luminii, orizont de azur al veșniciei.

Preotul — chemat permanent să se dăruiască — are să fie rezervoriul inepuizabil de energii spirituale, isvor neșecat de unduire de har, ighiab bogat de iubire jertfelnică.

Preotul, ca slujitor al lui Dumnezeu, este slujitor al oamenilor, dator să le transfigureze sufletele, spre a le duce în fața Tronului divin, curate și neintinate.

Preotul — spre a putea fi tuturor, toate, trebuie să se îngrijească în prim ordin de propria sa viață lăuntrică. Sănătatea vieții sale spirituale condiționează robustețea vieții duhovnicești a credincioșilor.

Și e bine să se știe că — în cele duhovnicești — contagiunea este și pozitivă, nu numai negativă. Ceea ce face preotul se răsfânge — ca o undă de val — în toate sufletele. Atâta cer există în viața credincioșilor, cât cer văd în viața preotului.

De aceea, spre a-și asigura o trainică și viguroasă viață lăuntrică, întâia și ultima datorie a unui păstor de suflete este de a fi *om al rugăciunii*.

Iar *om al rugăciunii* este acela, care-și simte permanent sufletul ancorat în Dumnezeu, care-și subordonează voința sa voinței lui Dumnezeu, care trăiește în Dumnezeu și pentru Dumnezeu.

Chipul duhovnicesc al preotului este determinat de viața tainică a rugăciunii, de această continuă intercomuniune cu Dumnezeu. Și nimic nu influențează mai binefăcător trăirea spirituală a credincioșilor, ca un chip de preot inseninat de luminile de aureolă ale rugăciunii.

Să nu uităm nici o clipă, că sensibilitatea morală a credincioșilor este foarte acută. Ei nu pot fi amăgiți. Ei deosebesc dintr'o privire pe preotul om al rugăciunii, de preotul străin de această indeletnicire duhovnicească.

Preotul care nu se roagă, care nu clocoțește de dorul îngerunchierii continue în fața Tronului iubirii Lui Dumnezeu, acela — din sahara sufletului său — nu va culege decât secetă pentru sine și pustiu pentru alții. Rodul bogat, gâlgăniile harului, nu purced decât din oaza binecuvântată de apele spirituale ale intensei trăiri lăuntrice, ale rugăciunii.

Preotul, mai mult ca oricine, trebuie să realizeze, în literă și spirit, cuvântul de cerească rezonanță: „Neîncetat vă rugați“.

Preot D. Veștemean.

Preotul, Părintele Poporului.

Cerculă dela o vreme încoace în lumea noastră țărănească, și chiar între intelectualii de dincoace de munți, o împerechere nepotrivită de cuvinte, pe care noi preoții mai întâi, și apoi orice creștin conștient trebuie să o combatem cu toată stăruința și să o alungăm din limbă: „Domnule Părinte“ sau chiar și mai urfita expresie: „Domnule Preot“.

Nu caut să-i stabilesc originea. Ea poate fi o traducere din ungurescul „tisztelendő úr“, din nemțescul „Herr Pfarrer“ sau o rea aplicare a universalului și democraticului „Domnule“. Astăzi, când și țăranilor nu ne mai adresăm cu tradiționalul „Bade Ioane“, ci cu „Domnule“, trebuie să-i zicem și preotului, „Domnule Preot“, își vor fi zicând unii.

Și e foarte dureros, că vedem cultivată această expresie chiar de unii preoți, cari cred că prin această intitulare le crește prestigiul.

Am avut prilej în viața mea să zăbovesc mai multă vreme prin părțile Sibiului și ale Sașiștii. Și am auzit acolo un lucru surprinzător. Nu numai preotul e cinstit cu dulcea agrăire: „Părinte“, ci chiar și învățătorului i se zice simplu: „Învățătorule“. Și când un învățător a protestat împotriva acestei expresii, zicând: „Eu sunt domn“, i s'a răspuns: „Ii fi dumneata domn, dar Domnul nostru Iisus Hristos, cred că a fost mai mare domn decât dumneata și totuși a îngăduit să i se zică: Învățătorule“.

Apoi dacă învățătorul nu e domn, în înțelesul rău al cuvântului, cu atât mai puțin domn este preotul.

Dacă poporul nostru în cucernicia lui, în înțelepciunea lui, ne-a împodobit pe noi, preoții și învățătorii, cu încrederea, cu iubirea lui, noi să păstrăm această prețuire exprimată prin agrăirea, ce ni se face, ca pe o cinstire adevărată, ce ni se dă.

Căci preotul, mă restrâng aici numai la el, prin rostul, prin chemarea lui, nu e domn, ci părinte al poporului.

Domni sunt funcționarii de prin cancelarii, cari au ore fixe de birou, în afară de cari nu te poți duce la dâșii să-ți spui năcazurile, să primești un sfat, dar la preot te duci oricând, în orice ceas din zi sau chiar din noapte, ca la un tată, da, chiar așa, ca la un tată.

Domnii pot și trebuie să fie conștiincioși în împlinirea datorințelor lor, preotul însă este păstorul, ce-și pune sufletul său pentru oi; este tatăl, care priveghiază cu iubire în toată clipa asupra fiilor săi.

Ei bine, ce-ai zice Sf. Ta, Frate Părinte, dacă fiul Sf. Tale, într'o bună zi și s'ar adresa cu cuvintele: „Domnule Tată“?! Nu-i așa, că ai socoti această titulatură drept o vorbă care sună rău?

Dar, ai simți și mai mult: că inima fiului tău s'a îndepărtat de inima ta, că el nu te mai iubește, te urăște chiar.

Căci pentru cei ce au și simțul limbii, dar și noțiunea precisă a înțelesului cuvintelor, nu poate fi, pentru preot, o cinste mai mare decât să i se zică: Părinte!

Intitularea: Părinte, e intimă, caldă; ea apropie, merge dela inimă la inimă, pe când: „Domnule Părinte“, e urf, e rece, îndepărtează, așează o barieră între preot și popor.

Eu, de când am citit piesa lui Octavian Goga: „Domnul Notar“ și am văzut cum notarul e apostrofat de socrul său cu cuvintele: „Mă! Domnule“, ca și cu o expresie de jicnire, de ocară, de batjocură, am oroare de acest cuvânt, mai ales în împerecherea atât de nepotrivită: „Domnule Părinte“.

De aceea să lăsăm pentru alții „domnia“, noi să rămânem la vechea, dulcea și cuprinzătoarea agrăire: „Părinte“.

E. S.

BAIA DUHULUI

Intr'o mănăstire.

Străfulgerat de sentimentul nimicniciei, care aproape în mod irezistibil îi deschise ochii împăienjeniți ai conștiinței sale atrofiate de virusul păcatului, *Tânărul* — ai cărui pași i-am văzut, în articolele precedente, îndreptându-se grăbiți spre limanul fericirii, — purtat de dorința arzătoare de a evada din atmosfera încărcată de miasmele fărădelegii, și ascultând sfatul unui prieten sincer, se cufundă și mai mult în meditație și rugăciune.

Sfinții — acei eroi și mucenici ai creștinei creștine, cari prin post și rugăciune, prin fapte de milostenii, prin trăirea în duh și adevăr a Evangheliei Mântuitorului, au reușit să răpună fiara păcatului ce-și zidise fortificații nevăzute și aproape inexpugnabile în carnea și oasele lor, în ochii și privirile lor, în inima și gândul lor — *au început să-i devină prieteni dragi, tovarăși de pribegie, de gând și faptă creștinească.*

Gândul de a-și modela inima și sufletul, cuvântul și fapta, după tiparul de trăire evanghelică a vieții celor ce se bucură, în ceruri, de vederea feții lui Dumnezeu, a pus stăpânire pe întreaga lui ființă. Convins că toți Sfinții — al căror glas venit din altă lume afla ecou adânc în inima sa — au pus la temelie vieții lor *Piatra* de care s'au poticnit atâția necredincioși, învățați și neînvățați — s'a hotărât să meargă, cu orice sacrificii, până la capăt, pe calea care duce la lumină, adevăr și viață.

Având „*mintea lui Hristos*” [I Cor., 2, 16], *Tânărul* pribeag și călător spre patria cerească [Evrei, 11, 14—16], după ce citise și adâncise *Viețile Sfinților*, se hotărî să caute [și aici pe pământ] odihnă și liniște sufletească în atmosfera de tămâie și mireasmă duhovnicească a unei mănăstiri.

Intr'una din zile, când Cuvioșii călugări, dintr'o mănăstire — nu știu fost-a ortodoxă sau unită — așezată la marginea unui oraș, erau în biserică la rugăciune, el intră, făcând câțiva pași aspri, înlăuntru, izbind cu toiagul pardoseala de marmoră.

Sunetele clopoștelor au întors capul multor călugări spre străinul care intră în sf. locaș. „*Nici aci nu găsesc ceea ce caut. Nici călugării aceștia nu trăiesc adevărate clipe de înălțare și reculegere sufletească în timpul rugăciunii. Gândurile unora din ei [ca de pildă al autorului romanului Camere mobile] sboară*

la lucrurile trecătoare, de vreme ce aud tot ceea ce se petrece în jurul lor. Inchinarea în „duh și adevăr”, rugăciunea făcută cu căldură și din adâncul inimii este ca și stejarul falnic din pădure, pe care nicio furtună nu-l poate clinti, pentru că își are rădăcinile adânci înfipte în pământ. Asemenea rugăciune închide ochii și urechile *pentru lume* și pentru lucrurile din ea. Să tune, să fulgere, să ardă biserica pe tine și nu-i permis să te clintești când ești la rugăciune, când stai față în față nu cu un împărat pământesc, ci cu însuși împăratul împăraților.

Rugăciunea făcută numai cu *buzele* este o rugăciune de suprafață, fariseică — își zicea *Tânărul*, gândindu-se la Fariseul din Evanghelia, care s'a dus la biserică mai mult să se laude cu virtuțile lui, decât cu gând curat să se roage lui Dumnezeu, pentru păcatele ce, ca o pecingine, i-au cuprins tot sufletul.

Tânărul nostru căuta pe *Vameșul* din Evanghelia, care venind la biserică [nu s'a mulțumit deci numai cu rugăciunea făcută acasă], și așezându-se, mai deoparte, în genunchi, nu cuteza nici măcar ochii să-i ridice spre cer, ci bătându-și pieptul, a îngânat, încet, din adâncul inimii: „*Doamne, ai milă de mine, păcătosul*” [Luca, 18, 10—14].

În drumul său lung, *tânărul* n'a găsit decât *puțini vameși*, în schimb a întâlnit *pretutindeni* figura mândrului și falsului *Fariseu*, care, cu toată rugăciunea și postul său, făcut de ochii oamenilor și pentru a fi laudat de ei, s'a întors dela biserică *mai păcătos* decât venise, căci la păcatele avute a mai adăugat, prin *falșa* sa rugăciune, și păcatul urât al mândriei, al supraprețuirii sale și, în același timp, al disprețuirii și al tăgăduirii meritelor. aproapei sale, față de care a găsit numai cuvinte de înjosire.

Pr. Gh. Cotoșman

RECENZII

Dr. PETRU REZUȘ: „CURS DE TEOLOGIE FUNDAMENTALĂ”.

Caransebeș, 1942. Tiparul Tipografiei Diecezane.
621 pagini.

Părintele profesor Dr. Petru Rezuș, dela Academia teologică din Caransebeș, a oferit de curând teologiei sistematice românești o nouă lucrare, de astădată un vast studiu de sinteză apologetică, sub numele de „Curs de Teologie Fundamentală”. Titlul însuși implică în sine scopul inițial al lucrării, acela de a-i sluji au-

torului ca îndreptar de predare a lecțiilor la catedra ce o ocupă și mai vârtos de a folosi studenților, pentru pregătirea examenelor, scutindu-i de anevoioasa muncă de strângere a materialului necesar, din numeroase volume greu de mânuit uneori, fie din cauza vastității lor, fie din a limbilor străine în care sunt publicate și aproape totdeauna enorm de greu de procurat din felurite pricini, pe cari nu le vom expune amănunțit aci.

Autorul și-a luat dar de bună voie o sarcină nu tocmai ușoară, dată fiind atât complexitatea materialului, cu care trebuia operat, cât și necesitatea de a fi înarmat cu multiple cunoștințe din diferitele discipline, cari vin în contact sau în conflict cu Apologetica creștină. O sarcină de care s'a achitat strălucit din toate punctele de vedere. Fiindcă lucrarea păr. profesor Rezuș nu e o simplă reeditare după rândueli tipice a vreunor manuale de mult prăfuite, ci o creație în care, dacă materialul trebuia strâns de oriunde s'ar fi găsit, valoarea celui ce-l pune în sistem nu e cu nimic scăzută, cu atât mai vârtos că până în prezent lipsea în limba noastră un curs *complet* de Teologie fundamentală, în proporții restrânse, care să fie tipărit, la îndemâna oricui și ușor de mânuit de oricine.

Greutățile cu cari a avut de luptat autorul, de sigur că nu au fost mici. A strânge din o sumedenie de cărți, cursuri și reviste, tot ceea ce interesează numeroasele probleme de apologetică și a extrage esențialul, care să fie expus limpede și în legătură organică cu diferitele capitole ale lucrării, e o muncă pe cât de migăloasă pe atât de istovitoare. Iar păr. Rezuș a strâns cu hărnicie de albină tot ce a găsit, tot ce a apărut mai recent și la ce a putut ajunge din locul și în împrejurările în cari trăim, un material vast al cărui conținut l-a distilat în cele peste 600 de pagini ale lucrării. Observăm în legătură cu foarte bogata bibliografie, că pe lângă tratatele clasice, germane și franceze, și pe lângă lucrările apologetice cele mai importante, apărute în străinătate și pe cari le-a consultat în bibliotecile din Strasbourg, Cernăuți și București, sau și le-a procurat în timpul cât mai era posibil acest lucru, a folosit din plin tot ce a apărut în limba română în legătură cu apologetica, cu filosofia și chiar cu știința vrăjmașă credinței creștine.

Această bogată informație din sursă autohtonă, împreună cu atitudinea critică a interpretării lucrărilor românești și în deosebi a celor mai recente, face din Cursul de Teologie fundamentală dela Caransebeș și o lucrare, care, pe cât îi permit cadrele și metodele proprii, răspunde

din punctul de vedere al dreptei credințe revelate și tuturor curentelor ideologice cari frământă spiritualitatea românească.

Este acesta un aspect propriu al cărții păr. Rezuș, care constituie o justificare în plus a apariției ei în limba română și în aceste vremuri. Și este un semn, care pe lângă multe altele arată că în sfârșit am ajuns și noi Români la convingerea că suntem în stare să gândim și să lucrăm asemenea altora, cari au avut și au încă alte posibilități și mai ales au în spatele lor veacurile de tihnă elaborare științifică, care nouă ne-au lipsit.

Prețuirea muncii autohtone în această carte, este — am putea spune — răspunsul pe care îl poate da ea însăși celor ce eventual ar socoti pornită din orgoliu această încercare a unui tânăr profesor dela o nebăgată în seamă Academie teologică, de a da un curs de Teologie fundamentală complet și chiar dela începutul carierei lui.

Fiindcă din cuprinsul cărții, în afară de munca trudnică, originalitatea dispunerii materialului și durerea pentru curentele eterodoxe dela noi, ceea ce izbește îndeosebi privirea celui obișnuit să scormonească înainte de orice notele subliniare, este faptul că aproape pretutindeni apologeții români sunt citați în primul loc, sau în orice caz sunt amestecați și puși pe același plan cu numele străine cunoscute în toată lumea științifică. Iar din prețuirea normativelor generale ca și din acceptarea vederilor de amănunt din studiile vrednicilor apologeți înaintași și ale actualilor profesori universitari români — teologi și filosofi — reiese doar dragostea și cinstirea care se cuvine celor mai în vârstă din partea celor mai tineri.

*

În ce privește dispozițiunea materialului, în linii mari ea e cea consacrată de manualele de apologetică de pretutindeni. Autorul are totuși puncte de vedere personale, fie în ce privește subdiviziunea părților și a capitolelor, fie în ce privește chiar adăugirea de noi capitole, foarte interesante și mai ales de acută actualitate.

După prefața în care lămurește motivele și scopul lucrării, urmează o introducere obișnuită oricărui curs universitar, cu definiția, obiectul, metodele și sistemul, discipline auxiliare, raporturi, scopul, importanța, istoricul și literatura Apologeticeii. Și în introducere ca și în restul cărții, cele mai diferite lucrări — și în primul rând cele de mână întâi — au fost puse la contribuție, pentru a se da o vedere de ansamblu cât mai completă și uneori absolut completă, asupra tuturor problemelor.

Partea I și II a lucrării sunt consacrate celor doi poli ai fenomenului religios: Dumnezeu și omul. În partea I, despre existența personală a lui Dumnezeu, după ce discută posibilitatea cunoașterii raționale a lui Dumnezeu, vorbește despre certitudinea religioasă obiectivă, analizând apoi lipsa de valoare a diferitelor sisteme noetice anticreștine: scepticismul, pozitivismul, agnosticismul etc.

La dovedirea existenței personale a lui Dumnezeu, distinge o argumentare ontologică (argum. ontologic) și una cauzală, care la rândul ei cuprinde două feluri de argumente: cosmologice și antropologice. La cele din urmă aparțin argumentul psihologic, moral și istoric, iar argumentul cosmologic e trecut cu variatele lui aspecte, cari nu toate sunt reliefate de obicei și nu sunt socotite a fi autonome în alte tratate. Printre aceste argumente cităm pe cel nomologic, gravitațional și entropologic.

A treia subdiviziune a părții I-a cuprinde activitatea externă a lui Dumnezeu: Crearea lumii (crearea lumii, a vieții și a speciilor) și Providența (cu problema răului). Iar ca încheiere sunt examinate sistemele noetice contrare monoteismului.

Partea II-a care trebuia intitulată mai bine „Natura omului“, după expunerea concepției creștine despre dualismul antropologic, are două subdiviziuni corespunzătoare: despre sufletul și despre corpul omului. Capitolele despre suflet tratează chestiunile obișnuite: existența sufletului uman (cu raportul lui față de sufletul animal și față de corpul omului), spiritualitatea, libertatea și nemurirea sufletului cu argumentele clasice. Capitolele despre corpul omului tratează despre originea omului (cu combaterea darwinismului antropologic), unitatea și antichitatea speciei umane.

Partea III-a face legătura dintre cei doi poli ai fenomenului religios prin *Revelația divină*, studiind noțiunea, posibilitatea, necesitatea și cunoscutibilitatea revelației divine, cu criteriile ei interne și externe naturale și supranaturale (= minunile și profețiile) iar în urmă dezvoltarea istorică a revelației divine cu izvoarele ei și inspirația sfințelor cărți, pentru a termina cu fundamentarea istorică pozitivă a originii divine a creștinismului prin argumente trase din divinitatea Mântuitorului, minunile și profețiile Lui, răspândirea creștinismului și martirajul (cu valoarea lui apologetică).

Partea IV-a e consacrată religiei creștine, după ce în prealabil sunt examinate toate problemele faptului religios în general, ca ființa și originea religiei (cu ipoteze mai vechi și mai

nou, printre cari și a d-lui Lucian Blaga) apoi universalitatea și necesitatea religiei, după care urmează o sumară trecere în revistă a marilor religii necreștine. Capitolul care încheie această parte, rar întâlnit în manualele de apologetică, expune cu foarte interesante observații și dovezi absurditatea gândului întemeietorilor de noi religii, menite după concepția lor să înlocuiască creștinismul „perimat“ și să ofere sisteme religioase demne de omul viitorului.

În fine adaosul despre Biserica ortodoxă, ar putea fi socotit mai de grabă nu ca un apendice al cărții, ci ca ultimul ei țel, pentru care toate marile capitole premergătoare n'au fost decât pregătitoare. Aci se tratează toate problemele de ordin apologetic în legătură cu Biserica, printre cari aceea a raportului dintre Biserică și Stat, precum și chestiunile controversate dintre noi și celelalte confesiuni creștine, în legătură cu vizibilitatea, forma de guvernare, ierarhia, infailibilitatea etc. fără ca să se intre în însuși miezul acestor controverse cari aparțin propriu zis Eclesiologiei dogmatice.

Un indice de materii și unul de nume completează aspectul întru totul științific al acestei lucrări, care pe lângă foloasele ce le va aduce studenților pentru pregătirea examenelor, poate fi folositoare și preoțimii, ca și tuturor celor cari își pun anumite probleme și se frământă în căutarea soluțiilor celor mai potrivite fie teologi, fie oameni de știință sau filosofi dornici de documentare în linii mari și în mod rațional asupra adevărurilor fundamentale ale creștinismului și sfinței noastre Biserici strămoșești.

Puținele și inevitabilele greșeli strecurate în text își au originea unele în timpul elaborării tehnice a cărții, iar altele, cari nu ating în nici un fel valoarea lucrării ca atare pot fi explicate și prin numărul enorm de chestiuni, nume proprii și termeni tehnici, foarte greu de a fi posedate deplin și perfect de o minte omenească, fie ea oricât de complexă, o slăbiciune inerentă stării noastre creaturale și despre care bătrânul Horațiu s'a exprimat atât de plastic și sugestiv când a zis: „Quandoque bonus dormitat Homerus“.

Ca încheiere remarcăm progresul stilului în care e scrisă această ultimă carte a Păr. profesor Rczuș, în care a renunțat la terminologia greoaie și la formele de expresie provinciale cari i-au fost reproșate de unii din cei ce cunosc lucrările Sf. Sale publicate până acum. Stilul de astădată e ușor și limpede, iar fraza curgătoare face plăcută și interesantă citirea cărții de orice cărturar, chiar fără cunoștințe

teologice. Numeroase versuri împrumutate din marii noștri poeți-filosofi își aduc contribuția lor estetică, pledând în plus pentru această concluzie a noastră.

Toate aceste multiple calități, cari se împletesc bogat și armonic în Cursul de Teologie Fundamentală al Păr. Rezuș, suntem convinși că îl vor face să fie prețuit la dreapta lui valoare, în deosebi în Jespărământul didactic al literaturii noastre teologice.

Pr. IOVA FIRCA

STERIE DIAMANDI: FIUL LUI DUMNEZEU, FIUL OMULUI.

Editura „Cartea Românească“, București, 1942, vol. I, 565 pagini, prețul 300 Lei.

Biserica și creștinismul nu pot exista fără credința că Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, e Dumnezeu adevărat.

Acest adevăr îl expune cu mult talent d-l profesor de istorie din Iași, Sterie Diamandi, în cartea sa cu titlul de mai sus, arătând în introducere că a urmărit de aproape și cu interes, curiozitate și pasiune, timp de peste douăzeci de ani, citind lucrările mai de seamă pro și contra, scrise despre personalitatea lui Iisus Hristos și ajunge la concluzia edificatoare că numai în lumina tradiției evanghelice înțelegem originalitatea și complexul personalității lui Iisus, putem să ne explicăm cu ușurință opera săvârșită de Dânsul și succesul Bisericii Sale, pe când, din contră, dacă delăturăm din istoria creștină pe Iisus al tradiției evanghelice, Biserica creștină, care dăinuiește de două mii de ani încoaci, s'ar prăbuși ca un castel de cărți de joc (p. 19).

Tot în introducere arată superioritatea religiei creștine, comparându-o cu religia păgână greco-romană, pe care o află că e o religie fără morală și fior metafizic, cu cea budistă pe care o numește religia cimitirelor, pe când omenirea are trebuință de o religie care să fie în slujba vieții. Creștinismul a adus omenirii servicii care nu vor putea fi niciodată îndeajuns prețuite. La rigoare, zice autorul, putem renunța la toate comorile pe cari le-a agonisit societatea cu multă trudă în decursul veacurilor, cum sunt: arta, știința, filosofia etc., dar nu ne putem lipsi de evanghelia lui Iisus Hristos, ea e hrana cea mai necesară și fără de ea omul n'ar putea duce o viață omenească.

Făcând un scurt istoric al lucrărilor cari tratează viața lui Iisus, autorul arată că această literatură e enormă și nu poate fi citită de un om într'o viață. Specialiști din toate

domeniile și oameni de toate categoriile, se ocupă deopotrivă de persoana Mântuitorului, cu o pasiune deosebită.

Cine cunoaște istoria cercetărilor din domeniul Noului Testament, acela știe că de mai bine de un secol lupta cea mai înverșunată pe terenul criticii se dă în jurul vieții Mântuitorului.*

Iisus Hristos are și astăzi apologeți fanatici și detractori înverșunați. În jurul numelui Său, se duce o luptă necurmată de 2000 ani. Iisus stârnește continuu această luptă, pentru că e pururea viu. Și după 19 veacuri Iisus a rămas același izvor nesecat de energie spirituală, ferment de civilizație și cultură, factor de progres, ceea ce încă e un semn evident al dumnezeirii lui Iisus.

Persoana lui Iisus e stânca pe care s'a clădit Biserica. El e Duhul care i-a dat viață, e forța care a susținut-o, substanța vie care a alimentat-o (pag. 182). La baza creștinismului stau, persoana și viața lui Iisus. El este punctul de plecare, izvorul de inspirație, poligonul de susținere, agentul dinamic și factorul creator (pag. 206).

Rând pe rând analizează apoi și combate cu o logică implacabilă toate părerile contrariilor lui Iisus (raționaliști și negativiști), cari vreau să reducă persoana lui Iisus fie la un mare profet sau filosof moralist, fie să-l elimine definitiv de pe arena istoriei cum sunt: D. Strauss, E. Renan, A. Drews, Couchoud, Guignebert, Loisy și alții. Acești bărbați, oricât de savanți sunt, au idei preconcepute și părerile lor oricât ar fi de măiestrite, nu rezistă în fața adevărului critic.

Cartea e scrisă cu multă temeinicie și mulțumită atât frumoaselor concluzii, cât și stilului curgător, se impune ca o carte foarte instructivă. Deși tratând una din cele mai controversate și mai complexe probleme, surprinde prin limpezimea ideilor cari decurg unele din altele, lin și cu un farmec deosebit de atrăgător.

Autorul se menține pe punctul de vedere al credinții creștine, dar are și câteva păreri, pe cari am dori ca la o nouă ediție să le controleze mai riguros. Așa de pildă: „suntem nevoiți să constatăm în literatura canonică lipsuri, lacune, *contradicții* și nedumeriri“ (p. 67); sau singura urmă de elemente mitice, pe cari le găsim în viața lui Iisus, sunt acelea, cari se referă la copilăria sa și aceasta într'un chip sporadic (p. 147). Deasemenea se obsearvă o

* Dr. Sofron Vlad: Mărturia sf. ap. Pavel despre viața și învățătura Mântuitorului, p. 2.

ușoară înclinare în spre concepția acelor care admit originea ariană a lui Iisus.

Autorul mai are meritul că e primul care a scris o astfel de lucrare în românește. Odată cu cartea d-lui Sterie Diamandi se vede sporit nu numai prestigiul literaturii românești, ci se aduce un serios aport operei teologilor și în general credinței creștine. Până aci referitor la această problemă aveam numai traduceri (Renan, Didon, Papini, F. Mauriac, Farrar, Em. Bougaud și E. Ludwig).

O recomandăm călduros preoților, studenților teologi și intelectualilor noștri, autorul fiind prin eselență un cald apărător al credinții creștine. În parte, Biserica își poate arăta recunoștința față de autor, prin aceea că o recomandă tuturor bibliotecilor parohiale, rafturile cărora le decorează cu dreptul cartea aceasta.

ZENO MUNTEAN

Ș T I R I

Examenele la Academia teologică. Ieri, Sâmbătă, în 20 cor., s'au terminat examenul anuale și generale la Academia noastră teologică, ținute săptămâna trecută sub presidiul P. Onoratului Domn Romul G. Ancușa, consilier-referent eparhial.

Pentru Muzeul eparhial, părintele Alex. Guga din Cubin a mai donat un liturghier tipărit la Râmnic la anul 1740, precum și Biblia tipărită la Buzău la 1855.

Mulțumirile noastre!

Pelerinajul dela „Piatra Scrisă”, Armeniș. În Dumineca Tuturor Sfinților, și în anul acesta s'a făcut obișnuitul pelerinaj la locul de închinare „Piatra Scrisă”, dela Armeniș.

Au participat foarte mulți credincioși, veniți cu litia în procesiune, din toate comunele învecinate, chiar și de pe Valea Bistrei.

La sf. Liturghie a servit un sobor mare de preoți: Isaia Suru, administrator protopopesc, Vasile Paica, Ilie Sârbu, Ioan Coșariu, Simeon Șandru, Valeriu Suru, Dimitrie Stoichescu, Victor Suru, Nicolae Cojocariu, Pavel Bogoeviciu, Remus Suru, Petru Turcan, Gheorghe Bihoiu și Octavian Costescu.

Preoții au săvârșit slujbe și sf. maslu la cei bolnavi. Toate aceste servicii, preoții le-au săvârșit în folosul mănăstirii.

Răspunsurile liturgice au fost date de mai mulți cantori și ostași ai Domnului, sub conducerea inv. în pensie N. Terfăloagă din Iablanița.

La predică pâr. Isaia Suru, a vorbit despre necesitatea credinței în Dumnezeu și dragostea creștinului față de Biserică, în vremurile grele pe cari le trăim.

S'au înălțat rugăciuni pentru cei plecați pe front. S'au împărțit cărți de rugăciuni ale P. S. Sale Pâr. Episcop Veniamin.

Pelerinajul a avut un deosebit succes moral și material. Și în anul acesta învățătorul în pensie și primarul satului, Florea Băcila și-a dat partea sa de contribuție la reușita pelerinajului.

O manifestare religioasă pe valea Timișului. În ziua de 14 Iunie 1942, în filia Goleș a fost o adevărată sărbătoare. Peste 20 de ostași ai Domnului au depus legământul de ostaș, primind cruciulițele de ostași ai Domnului.

La sf. Liturghie, biserica a fost arhiplină cu credincioși și ostași ai Domnului, veniți cu litia în procesiune din comunele Slatina, Buceoșnița și Petroșnița.

Cruciulițele au fost sfințite de pâr. Remus Suru parohul locului, iar la predică pâr. Isaia Suru adm. protopopesc a vorbit despre vrednicia creștinească cu care trebuie purtate aceste cruciulițe. Arată care este rostul acestor cruciulițe, mai ales astăzi, când scumpii noștri ostași luptă pentru cruce, împotriva bolșevicilor. S'a făcut apoi praznic mare cu toți participanții.

După vecernie, credincioșii veniți din comunele din jur, au fost petrecuți până la marginea satului de ostași din Goleș.

† **Toma Bojin,** absolvent al liceului nostru din Caransebeș, a fost răpit la Cer de moartea nemiloasă la câteva zile, după ce terminase cl. VIII de liceu.

Mult tineret din oraș l-a petrecut la groapă Miercuri, în 17 cor.

Dumnezeu să-l așeze în cetele dreptilor Săi!

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 3154 B. 1942.

CONCURS.

Pentru întregirea postului de secretar la Academia teologică din Caransebeș se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Postul de secretar este retribuit din bugetul Statului, cu salariul ce se încuvințează din partea Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor și care de prezent este de Lei 9000 lunar.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile lor Rectoratului Academiei teologice, anexând următoarele documente:

a) Extras de botez.

b) Certificatul școlar despre studiile secundare terminate, absolvența de liceu cu bacalaureatul sau studii echivalente.

c) Certificat din cazierul judiciar și certificat de moralitate dela oficiul parohial.

Se observă, că vor fi preferați candidații cu studiile teologice și eventual preoții.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial, ținută în 6 Iunie 1942.

Din încredințarea Prea Sfinției Sale:

Prot. R. G. Ancușa
consilier referent

Pr. P. Toma
secretar eparhial

Nr. 3152 C. 1942.

CONCURS.

Consiliul eparhial publică concurs cu termen de 15 zile pentru ocuparea posturilor de cântăreți bisericești din următoarele parohii:

1. Anina;
2. Boldur;
3. Iaz;
4. Jurești;
5. Marga;
6. Plavișevița;
7. Rusca-montană;
8. Satumic;
9. Sărăzani;
10. Sintești;
11. Valeaboul;
12. Valeapai.

Beneficii:

I. Salarul dela Stat — pentru care Consiliul eparhial nu ia nici o răspundere.

II. Dotația dela parohie.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi își vor înainta cererile lor — însoțite de toate documentele — consiliului parohial respectiv.

Observăm că la aceste posturi pot reflecta numai absolvenți ai școlii cantonale din Caransebeș.

Caransebeș în 9 Iunie 1942.

Consiliul eparhial.

Lumânări de ceară curată

produse ale fabricii
eparhiale de lumânări
de vânzare la Librăria
Diecezană cu prețul de

1.200 Lei kilogramul.

A SOSIT

Smirnă 650 lei kgr.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ
CARANSEBEȘ

Cărți teologice:

Alexandrescu I.: Avram în lumina Evangheliei, 20 lei; Părintele Avram și credința sa, 16 lei.
Bălan Dr. Nicolae, arhiep. și mitr.: Socoțesc de sine înțeles ce am făcut, 10 lei; Cuvântări rostite cu ocazia alegerii, sfințirii și investirii, 5 lei; Biserica neamului și drepturile ei, 40 lei; Oastea Domnului și Biserica, 10 lei.
Bulgakoff S.: Ortodoxia, 120 lei.
Bodogae Dr. Teodor: Ajutoarele românești la sf. munte Athos, 220 lei.
Călugăr D.: Hristos în școală, vol. I și II câte 220 lei.
Căndea Dr. Spiridon: Botezul din necesitate, 20 lei; Secta baptistă în România, 6 lei; Hristos și mântuirea sufletească a orășenilor, 140 lei.
Călugăr Dumitru: Copiii din biblie, 55 lei.
Cojocariu: Este primatul lui Petru un privilegiu, 300 lei.
Coman Vasile: Despre sf. Tradiție, 30 lei.
Dragomir Dr. Silviu: Istoria desrobirii religioase a Românilor din Transilvania sec. XVIII, v. I 200, v. II 400 lei.
Făgărășianu D.: Tănărul țic-țic școală-te, v. I 60, II 50 lei.
Felea Pr. Ilarion V.: Critica ereziei baptiste, 35 lei; Po-căința, 175 lei.
Hradil Dr. Iosif: Adevărata Biserică a lui Hristos, 7 lei.
Huonder A.: La picioarele Mântuitorului, v. I 80, II 125 lei.
Ioan Gură de Aur: Predici despre pocăință, trad. de St. Bezdechi, 60 lei.
Ilie Pr. Ion: Cinstirea sfințelor icoane, 7 lei; Cinstirea sfinților, 7 lei.
Mladin N.: Biserica lui Hristos, 35 lei; Comunitarism și comunism, 25 lei.
Mie a vieții este Hristos, 12 lei.
Marcu Dr. Grigorie T.: Saul din Tars, 50 lei; Unde este și unde nu este Hristos, 4 lei; Antropologia paulină, 180 lei; Studii biblice, 50 lei.
Nanu Aurel: Tatăl nostru, 25 lei.
Oprigan I. Gr.: Cartea Biruințelor, 25 lei.
Vlad Dr. Sofron: Adevăruri vechi pt. zidire nouă, 30 lei.
Vornica N.: În genunchi lângă cruce, 7 lei; Preotul și sănătatea poporului, 30 lei.
Petrov Pr. Gr.: Un păstor model, 70 lei.
Popa Grigorie: Existență și adevăr, 140 lei.
Rubenescu Augusta: Mărire Ție, 140 lei.
Rezuș Dr. Petru: Despre Duhul Sfânt, 85 lei.
Secaș Gh.: În școala dragostei lui Iisus, 25 lei; În școala suferinței creștine, 45 lei; Viața cu Hristos, 7 lei.
Stăniloae Dr. D.: Ortodoxie și Românisim, 140 lei.
Stoicanea Vasile: În slujba Domnului Iisus, 80 lei; Ramuri din Evanghelie, 16 lei.
Terchiță Dr. Nicolae: Sămbătării, 10 lei.
Todor Nichifor: Păr. Antonie cel mare, 7 lei.
* * * Pravila Oastei Domnului, 40 lei.

De vânzare la;

Librăria Diecezană

Caransebeș

STIHARE

din mătăsă brocată de culoare galbenă
se află de vânzare la Librăria Diecezană
din Caransebeș cu prețul de

Lei 6.350